

KKL Israelfonden

Adama

[JORD]

ADAMA NR 8 ÅR 2023. MÅNADEN TISHREI, ÅR 5784.
EN TIDNING FRÅN KEREN KAJEMET SVERIGE
ANSVARIG UTGIVARE: MAX FEDERMANN

Ny era i svensk-israeliska relationer

Rekordstor riksdagsgrupp i Raoul Wallenberg Park på Raoul Wallenbergs dag den 27 augusti:

Riksdagsbesök i parken

Anläggningen växer fram

Max Federmann berättar om Raoul Wallenberg Park för riksdagsledamöterna.

Hedy Jacobsson talar om trädet som planteras i Yad Vshem för att hedra Raoul Wallenberg.

KD-ledamöterna med Benjamin Netanyahu.

Foto: GPO

Historisk Israel-resa inleddes i Raoul Wallenberg Park

Över halva Kristdemokraternas riksdagsgrupp, tio riksdagsledamöter, besökte Israel i slutet av augusti.

Delegationen träffade premiärminister Benjamin Netanyahu under ett 40 minuter långt, historiskt, möte efter att först ha besökt Raoul Wallenberg Park och planterat var sitt träd.

– Jag vill tacka er för ert stora och uthålliga stöd för Israel. Jag är glad att se att det har skett en förändring i den svenska politiken. Det var på tiden. Inte bara för de israelisk-svenska relationerna utan också för Sverige. Jag tror att våra relationer kan leda till stora resultat på en mängd olika områden. Och jag tror att detta är en viktig början, sade premiärminister Netanyahu när han välkomnade de svenska parlamentarikerna till premiärministerns kansli.

Under mötet beskrev Kristdemokraterna sin hållning att verka för att Sverige ska flytta sin Israel-ambassad till Jerusalem.

– Vi som parti arbetar för att den svenska finansieringen av UNRWA ska upphöra och att ansvaret för de palestinska flyktingarna överförs till UNHCR, sade Mikael Oscarsson i mötet med Netanyahu.

– Sverige har precis öppnat ett Förintelsemuseum, sade han och påminde om Sveriges arbete mot antisemitismen både i Sverige och internationellt.

Premiärminister Netanyahu svarade med att hänvisa till den svenske diplomaten Raoul Wallenbergs räddningsaktion av tiotusentals judar under andra världskriget som han menade binder ihop Sverige och Israel.

Efter mötet med Netanyahu besökte den kristdemokratiske riksdagsdelegationen även det israeliska utrikesdepartementet där utrikesminister Eli Cohen tog emot. Cohen inledde med att tacka för parlamentarikernas vänskap och stöd.

Riksdagsledamöterna planterar träd i Ben Shemen-skogen.

– Vi har de senaste två åren sett en väldigt positiv utveckling av relationerna mellan våra länder. Jag var väldigt glad över att få besöka ert land för några månader sedan för att utveckla våra relationer, sade han.

I maj berättade Sveriges näringsminister Ebba Busch att Eli Cohen ville bjuda in henne till Israel, gärna redan i år, som ledare för en näringslivsdelegation.

Även utrikesminister Eli Cohen tog upp Raoul Wallenberg i sitt samtal med KD-ledamöterna. Keren Kajemets Max Federmann fick under mötet också presentera Raoul Wallenberg Park för den israeliske utrikesministern.

De kristdemokratiske riksdagsledamöterna inledde sitt historiska besök på Raoul Wallenberg dag den 27 augusti. Redan under ankomst dagen besökte de Raoul Wallenberg Park i Tzora-skogen tre mil utanför Jerusalem.

Ledamöterna planterade även ett träd i Ben Shemen-skogen

Foton: Ruben Agnarsson

i närheten. Mikael Oscarsson, som motionerat om att införa en Raoul Wallenberg-dag från år 2001 fram till riksdagsbeslutet förverkligades år 2013 var en av ledamöterna som besökte parken.

Keren Kajemets verksamhetschef Max Federmann, som guidade parlamentarikerna i parken, berättade även om det digitala museum som kommer att finnas i parken.

– Det här är ett rekreationsområde dit väldigt många israeliska familjer kommer för rekreation på sabbaten, för att grilla, umgås och vandra omkring. Vi räknar med att det kommer både israeler och turister och att barnen kommer att intressera sig för de qr-koder som finns i parken så att de kan få del av berättelsen om hur Raoul Wallenberg räddade judar, sade Max Federmann till gruppen.

Han berättade hur tanken på en Raoul Wallenberg-park föddes när han gick omkring i området för 6-7 några år sedan – som då hade namnet Sweden Park – och funderade vad Keren Kajemet Sverige skulle göra med den park i Tzora de hade att förvalta.

– Så kom jag att tänka på Raoul Wallenberg, som var utsänd av Sverige och räddade tiotusentals judar i Budapest i krigets slutskede. Raoul Wallenberg är en person som förenar Sverige och Israel. Här i Israel är han hedersmedborgare och många känner till hans namn, sade Max Federmann.

Under besöket i parken jobbade grävmaskiner och markpersonal med att utforma topografin enligt de planer som tagits fram.

Dagen efter besöket i Raoul Wallenberg Park inleddes med ett besök på Yad Vashem, Israels myndighet, monument, arkiv och forskningscentrum för "hågkomst av Förintelsens offer och hjältar". Den svensktalande guiden Hedy Jacobson, vars föräldrar

överlevde Förintelsen och kom till Sverige efter andra världskriget, samlade riksdagsledamöterna vid entrén till muséet och visade dem det träd som där har planterats till Raoul Wallenbergs ära. Den 26 november 1963 erkände Yad Vashem Raoul Wallenberg som "Rättfärdig bland nationerna", det vill säga människor som inte var judar som riskerade sina liv för att rädda judar undan Förintelsen.

År 1987 tilldelades Wallenberg israeliskt hedersmedborgarskap.

– Jag skulle aldrig orka med att vara guide i Yad Vashem om jag inte kunde berätta om Raoul Wallenberg och ytterligare 28 000 rättfärdiga bland folken som räddade judar undan Förintelsen, säger Hedy vars föräldrar båda överlevde Förintelsen.

– Det sägs att Raoul Wallenberg räddade mellan 20 000 och 40 000 judar. Han var inte med när det här trädet planterades, han satt någonstans inne i Sovjetunionen, säger hon.

Magnus Oscarsson, ordförande för svensk-israeliska vänföreningen i riksdagen, har skrivit flera riksdagsmotioner om att skapa ett Raoul Wallenberg-museum i Sverige.

Vid minnesplatsen för Raoul Wallenberg där ett träd har planterats till den svenske diplomatens ära, frågade han guiden Hedy Jacobson om inte Raoul Wallenberg kunde vara en av dem som räddade flest judar undan Förintelsen.

– Det finns ingen annan som kommer upp till de siffrorna. Här är han inte glömd, svarade guiden Hedy Jacobson som ofta möter personer från USA, Australien och andra länder som kommer till Yad Vashem och som har en familjemedlem som räddades av Raoul. De berättar: "Det var tack vare Raoul som min familj blev räddad." □

Hans Eklind planterar träd.

Utrikesminister Eli Cohen träffar riksdagsgruppen.

Riksdagsledamöterna besökte Yad Vashem.

Magnus Bengtsson möter ordföranden för Knessets vänförening Israel-Sverige.

Responsible Recycling
since 1907

www.kaabs.se

Dangoor Associates is a boutique legal advisory firm, integrating legal and investment advice. We are firmly dedicated to providing advice and expertise at the highest level, focusing on addressing our clients' most important issues.

DANGOOR ASSOCIATES

Postadress: Box 7705,
10395 Stockholm, Sweden
Tel: + 46 70 764 42 57

www.dangoor-associates.com

80 år sedan danska judarna räddades

Orna Keren-Carmel, historiker vid Hebrew University i Jerusalem har forskat om räddningen av Danmarks judar för 80 år sedan

– Uppmärksamheten kring Förintelsen i Sverige och övriga Skandinaviska länder har varierat beroende på hur deras relation till Israel har sett ut. konstaterar hon och beskriver hur även Raoul Wallenberg brukar bli aktuell när Sverige och Israel närmar sig varandra.

För 80 år sedan flydde omkring 7000 danska judar över Öresund till det neutrala Sverige och kunde räddas från deportation till nazisternas koncentrationsläger.

Sveriges regering gick ut i en sändning via Sveriges Radio den 2 oktober 1943 klockan sex på morgonen. Där varnades Nazi-tyskland för konsekvenser om judarna skulle deporteras. Budskapet var också att alla danska judar var välkomna till Sverige.

– När även BBC rapporterade om Sveriges officiella uttalanden den 3 oktober gjorde det en stort intryck utöver världen, säger Orna Keren-Carmel, historiker vid Hebrew University i Jerusalem som i sin forskning fokuserat på det moderna Skandinavien förhållande till Förintelsen och till staten Israel åren efter andra världskriget.

Hennes doktorexamen vid Aarhus Universitet i Danmark handlar om räddningen av de danska

judarna och hur det har skildrats i israelisk historia.

– Både Danmark och Finland var väldigt tydliga med att skydda sin judiska befolkning medan Sveriges viktigaste insats var att de tillät flyktingarna att komma. Även om danska judar ville och kunde fly så behövde de någonstans att fly till. Sverige var därför orsaken till att räddningsaktionen kunde genomföras, säger Orna Keren-Carmel och konstaterar att uppmärksamheten kring Förintelsen i Sverige och övriga Skandinaviska länder har varierat beroende på hur ländernas relation till Israel har sett ut.

Orna Keren-Carmel beskriver hur Eichmann-rättegången i Jerusalem 1961 öppnade upp diskussionen och åminnelsen av Förintelsen i Israel och i världen.

Efter rättegången sade Israels förste premiärminister David Ben Gurion att Israel nu även måste uppmärksamma hjältarna, de individer som verkligen hjälpte till att rädda judar.

– **Två år senare började** Förintelsemuseet Yad Vashem att ge utmärkelsen "Rättfärdiga bland folken" och bland de allra första som fick denna utmärkelse var den danska motståndsrörelsen, det danska folket och den danske kungen.

Raoul Wallenberg blev nummer 31 bland de över 28 000 personer som idag har fått utmärkelsen.

Orna Keren-Carmel menar att de goda relationerna som existerade på 1930- och 1940-talen mellan ledande israeliska och skandinaviska socialdemokrater bidrog till att fokus i Israel lades på räddningsaktionerna i de skandinaviska länderna medan mindre smickrande ageranden inte fick så stor uppmärksamhet.

– De danska myndigheterna sade: "Vi vill inte att vår judiska befolkning ska råka illa ut." Och det var de svenska myndigheter som erbjöd norska judar som överlevde, samt judar i Danmark och Finland, att komma till Sverige för att kunna bli räddade. Det var beslut ovanifrån som möjliggjorde dessa extraordinära räddningsinsatser under kriget.

Orna Keren-Carmel konstaterar att alla de nordiska länderna – i varierande grad – försökte rädda sin judiska befolkning.

– Danskarnas tydliga ställningstagande gjorde att tyskarna blundade för räddningsaktionen i oktober 1943. Det var viktigare för dem med goda relationer med Danmark än att fullborda Förintelsen av de danska judarna, säger hon.

Hon menar att de svenska räddningsaktionerna utifrån ett judiskt perspektiv var för små och att de skedde för sent.

– Om dessa räddningsaktioner hade startat tidigare hade judar kunnat resa vidare till demokratiska länder som inte var ockuperade, påpekar hon. □

– Raoul Wallenberg var central redan från den allra första början efter Israels tillblivelse. Sedan har uppmärksamheten kring Raoul Wallenberg – både i Israel och i Sverige – varierat beroende på hur relationen mellan Israel och Sverige har sett ut, säger historikern Orna Keren-Carmel, här tillsammans med Karen Kajemets verksamhetschef Max Federmann.

Danska judar flyr i en båt över Öresund i oktober 1943.

Foto: Commons wikimedia

Foto: Ruben Agnarsson

Hos oss finner du bostäder och lokaler i Borås. Vi har allt från mindre till större bostäder, butikslokaler, kontorslokaler och lagerlokaler.

www.jamfa.se

KD-ledamöter fick se hur Negev grönskar

När tio riksdagsledamöter från KD i början av september skulle summera sin veckolånga resa i Israel på vägen hem till Sverige på Ben Gurion-flygplatsen i Tel Aviv, var det idel glada kommentarer. Att få börja resan med att plantera träd var mycket uppskattat.

– Det har varit en fantastisk resa, vi har upplevt så mycket. Att få börja resan med att plantera träd tillsammans med tio riksdagsledamöter var så unikt, förklarade Magnus Oscarsson när han i början av september väntade på att få gå ombord på planet som skulle ta gruppen hem till Sverige.

– Att få se det fantastiska arbete som Keren Kajemet gör i Negev öknen, där man bokstavligen får öknen att blomstra och att få se hur man började och vilken fantastisk utveckling det sedan har varit. Det var mycket imponerande, fyllde Mikael Oscarsson i.

– Vi har gjort mycket, vi började med att plantera träd, det var oerhört speciellt, fortsatte Hans Eklind, som beskrev en intensiv och intressant resa.

Hans Eklind var den som läste den bön som föregick trädplanteringen i Ben Shemen-skogen under den första resdagen.

Mattias Bengtsson menade att resan var ett viktigt uttryck för en förbättrad relation Sverige-Israel.

– Absolut. Jag tror att det är viktigt att vi ökar samarbetet mellan Sverige och Israel och ökar Sveriges stöd till Israel. Resan har varit ett sätt för oss att visa Israel vårt stöd men också att fördjupa våra kunskaper om Israel, om israelisk-palestinska konflikten och den nuvarande politiska situationen här i Israel, förklarade han.

Prästen och Israel-kännaren Hans Weichbrodt var guide när ledamöterna besökte Israels många bibliska platser.

Riksdagsledamoten Dan Hovskär beskrev en resa med

Foto: Haim Versano/KKL-JNF

Cecilia Engström planterar träd i Ben Shemen-skogen.

många spännande och unika moment.

– Israel är ett fantastiskt land. Bemötandet vi har fått – vi har blivit igenkända när vi gått omkring i Jerusalem eftersom vi varit på israelisk tv – det var en spännande upplevelse, sade han strax innan hemresan.

Det var 33 år sedan som Ingemar Pihlström senast var i Israel, då han var på bröllopsresa med sin fru.

– Att komma tillbaka så här 33 år senare och se den utveckling som sker där Israel ligger i framkant när det gäller teknik, innovation och utveckling, är speciellt. Israel är ett land som Sverige behöver ha goda relationer med och samarbeta med, sade han.

– Att samtidigt gå på biblisk mark, och få den aspekten och dimensionen, det har verkligen gjort den här resan minnesvärd, fortsatte Ingemar Pihlström.

Gruppen träffade även oppositionspolitikern Naama Lazimi, ordförande i Knessets vänförening för Sverige.

– Naama Lazimi berättade att hon tidigare hade jobbat på Keren Kajemet i Israel, påpekar Max Federmann.

Delegaternas veckolånga besök i Israel fick stor uppmärksamhet i israeliska medier och samma dag som kd-ledamöterna åkte hem till Sverige följde Svenska Dagbladet upp

Ledamöterna fick se hur Keren Kajemet Israelfonden planterar träd i Negev-öknen.

Provmakning av persikor i Yatir-skogen...

...och besök i synagogsruin i Anim, en plats från Josuas tid för 3 200 år sedan.

Foton: Jorge Novominsky/KKL-JNF

här hemma i Sverige med ett helt uppslag om resan med rubriken "Bättre relation med Israel...".

– 60 procent av ledamöterna hade aldrig varit i Israel tidigare. Det här var inte sista gången, det kommer att bli fler resor hit, avslutade Magnus Oscarsson, som också är ordförande för Sveriges riksdags vänförening för Israel.

Wallenberg T-shirt

Den som ger 750 kronor eller mer till Keren Kajemet Israelfondens (KKL) insamling med anledning av att Israel fyller 75 år får en Raoul Wallenberg T-shirt som premie. **Betala via bankgiro 5816-5515 eller swish 123 683 76 78 och skriv "RW T-shirt" i meddelandefältet. OBS! För att få rätt storlek: betala 751 kr för stl. S, 752 kr för stl. M, 753 kr för stl. L, 754 kr för stl. XL och 755 kr för stl. XXL.**

Ben Gurion: Israels framtid är i Negev

Tio riksdagsledamöter får information om hur KKL planterar och bevattnar träd ("liman") i öknen. Foto: KKL/Jorge Novominsky

Nyligen såg jag den sista kända intervjun med Ben-Gurion, den kortvuxne, mycket karismatiska mannen från Plonsk i Polen, som kom att utropa staten Israel 1948 och bli landets förste premiärminister. Den filmatiserade intervjun har namnet "Ben Gurion Epilogue" och är inspelad i kibbutz Sde Boker i Negevöknen 1968, där Paula och David Ben-Gurion bodde i 20 år, varav åtta år som premiärminister. Ben-Gurion, som är 82 år, redogör för sitt liv, sin politiska gärning, sitt engagemang och sina visioner för framtiden.

Han framstår i intervjun som en högt moralisk person med stor kunskap om judiskt tänkande och etik. Han är omvittnat bibelkunnig och citerar flera profeter. Han talar om Moses som den främste ledaren och den mest framsynte bland de bibliska gestalterna. Sedan berättar Ben-Gurion hur han, i mitten av 50-talet, på väg norrut från Eilat passerade ett

antal hyddor mitt i öknen och såg hur en grupp människor arbetade. Han steg ut ur bilen och frågade vad de gjorde på denna ofruktsamma plats. Deras svar inspirerade honom.

Han kände omedelbart en stark önskan att ansluta sig för att i grunden skapa något helt nytt, något som skulle få stor betydelse för det nygamla landets långsiktiga framtid. Israels landsfader David Ben-Gurion bestämde sig för att flytta från sitt bekväma hus nära havet i Tel Aviv till detta lilla samhälle i öknen, 50 km söder om Beer Sheba, som ett sätt att praktiskt manifestera sin vision om ett framtida hem för miljoner judar som önskar göra Aliyah genom att emigrera till Israel.

Ben-Gurion menar i intervjun att det är bättre att bygga små samhällen, där alla känner stor samhörighet och gemenskap, som ett alternativ till storstädernas anonymitet. I Negevöknen finns det plats för hundratals mindre samhällen,

ansåg Ben-Gurion. När man idag betraktar det överbefolkade centrala Israel med alla trafikproblem och bristen på bostäder, inser man visheten i Ben Gurions vision.

I Negevöknen, som utgör 60 procent av landets totala yta, bor fortfarande endast 8 procent av landets befolkning. Öknen är till stora delar fortfarande en öde och ogästvänlig plats även om mycket har gjorts för att skapa bättre levnadsvillkor, speciellt i de norra delarna av Negev och i och omkring staden Beer Sheba.

På min resa med den svenska delegationen av riksdagsledamöter fick vi se exempel på vad som kan åstadkommas i öknen när vi besökte Yatir området norr om Beer Sheba. Bland grönskande persiko lundar och ett omfattande planterat skogslandskap hade öknen trängts undan och givit plats för människor, grönska och boskap. Men mycket återstår att göra. "Det är i Negev som Israels kreativitet

och pionjärande kommer att testas", enligt Ben-Gurion.

Med ditt stöd och KKL:s kunskap och erfarenhet kan det, som redan gjorts, göras i ännu större skala på fler ställen i den vidsträckt Negevöknen. Hjälpt oss att förverkliga Ben-Gurions vision. För att citera landsfadern: "För att vara realist måste man tro på mirakel".

Skänk din gåva till trädplantering i Negev! Ange OCR numret nedan vid betalning via bankgiro 5816-5515 eller swisha till 123 683 76 78 och skriv NEGEV i meddelandefältet! Stort tack för din gåva!

*Max Federmann
Verksamhetschef
KKL Israelfonden*

Ange OCR-numret på denna talong vid betalning via bankgiro 5816-5515 eller betala via swish 123 683 76 78 och skriv "Negev" i meddelandefältet.

Prislista/fakta:

Träd: 200 kr/st
Liman, 25 träd: 5 000 kr
Oas, 50 träd: 10 000 kr
Allé, 100 träd: 20 000 kr
Lund, 1 000 träd: 150 000 kr
Park, 5 000 träd: 500 000 kr
Skog, 10 000 träd: 1 000 000 kr

Våra diplom passar som gåva vid livets alla tillfällen. Samtidigt hjälper du både människor och miljö i Israel. Minsta beställning är två träd. (Vid diplombeställning tillkommer en avgift för porto/administration på 60 kr för inrikesbrev och 100 kr för utrikesbrev)

Keren Kajemet Israelfonden

5816-5515

Keren Kajemet Israelfonden • Adress: Box 5053 10242 Stockholm • Tel: 08-661 8686 • Hemsida: www.kkl.nu • E-post: info@kkl.nu • Swish: 123 683 76 78 • Bankgiro: 5816-5515